בס"ד
שבת י"א כסלו תשפ"ג – השנה 29

עיין בשמור על קדושת השבת! עמ' 3
השלון טאון אינפה! עין אי עיין בשאת התפילה!

עבודת השם

פרשת "וישלח"

בְּעֵצַת אִמּוֹ וּבִבְרָכַת אָבִיו יוֹצֵא יַעֲקֹב אֶת בְּאֵר שָׁבַע , וְהוּא בֶּן 63 שָׁנִים, אֶל מִשְׁפַּחַת לָבָן בְּחָרָן. בְּדַרְכּוֹ הוּא עוֹבֵר בַּמָּקוֹם הֶעָתִיד לִהְיוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. הקב"ה מְקַצֵּר אֶת הַיּוֹם כְּדֵי שֶׁיַּעֲקֹב יֵאָלֵץ לַעֲצֹר לָחֲנָיָה וְלַעֲשׂוֹת אֶת הַלַּיְלָה בַּמָּקוֹם הַקָּדוֹשׁ. בִּשְׁנָתוֹ חוֹלֵם יַעֲקֹב עַל "סֻלָּם מֻצָּב אַרְצָה וְרֹאשׁוֹ מַגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה". בַּחֲלוֹמוֹ הוּא רוֹאֶה מַלְאֲכֵי אֱלֹקִים עֹלִים וְיוֹרְדִים בַּסֻּלָּם. וּלְפֶתַע הִתְגַּלּוּת ה' אֵלָיו. הקב"ה נִצָּב עָלָיו וְאוֹמֵר "אֲנִי ה' אֱלֹקֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ וֵאלֹקֵי יִצְחָק. הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ, לְךָ אֶתְּנֶנָּה וּלְזַרְעֶךָ". וְכָךְ מַמְשִׁיךְ ה' וּמַרְעִיף עַל יַעֲקֹב בְּרָכוֹת וְהַבְטָחוֹת.

יַעֲקֹב מְקַיֵּם נְפָעִם מִשְּׁנָתוֹ. הִנֵּה זֶה לִישׁוֹן בְּמָקוֹם כֹּה קָדוֹשׁ בּוֹ נִגְלָה אֵלָיו ה'. הוּא נוֹטֵל אֶת הָאֶבֶן עָלֶיהָ יָשַׁן בַּלַּיְלָה, מַנִּיחַ אוֹתָהּ כְּמַצֵּבָה וְיוֹצֵק עָלֶיהָ שֶׁמֶן. לַמָּקוֹם הוּא קוֹרֵא 'בֵּית אֵל'. יַעֲקֹב נוֹדֵר לִזְבֹּחַ לָהּ' כַּאֲשֶׁר יָשׁוּב בְּשָׁלוֹם לְבֵית אָבִיו כְּהַבְטָחַת ה'. יַעֲקֹב מַגִּיעַ אֶל פַּאֲתֵי חָרָן לְאַחַר 14 שָׁנָה שֶׁיָּשַׁב וְלָמַד תּוֹרָה בִּישִׁיבַת עֵבֶר, נִינוֹ שֶׁל שֵׁם־בֶּן־נֹחַ. שָׁם הוּא פּוֹגֵשׁ רוֹעֵי צֹאן עַל עֲדָרֵיהֶם, יוֹשְׁבִים סְבִיב לִבְאֵר מַיִם. הוּא שׁוֹאֵל אוֹתָם לְמוֹצָאָם, וּכְשֶׁשּׁוֹמֵעַ שֶׁהֵם מֵחָרָן, הוּא שׁוֹאֵל לִשְׁלוֹמוֹ שֶׁל דּוֹדוֹ לָבָן. הָרוֹעִים מְשִׁיבִים כִּי שְׁלוֹמוֹ טוֹב, וּמַצְיִינִים כִּי הִנֵּה תָּבוֹא בִּיתוֹ רָחֵל לְהַשְׁקוֹת אֶת הַצֹּאן מִן הַבְּאֵר. יַעֲקֹב מַבִּיעַ אֶת פְּלִיאָתוֹ עַל כָּךְ שֶׁהָרוֹעִים רוֹבְצִים עִם צֹאנָם, כָּךְ בְּאֶמְצַע הַיּוֹם, וְלֹא יוֹצְאִים אִתָּם לִמְרָעֶה. הָרוֹעִים מַסְבִּירִים כִּי בָּאוּ לִבְאֵר לְהַשְׁקוֹת אֶת הַצֹּאן, אַךְ בֵּינָיִן שֶׁאֶבֶן גְּדוֹלָה עַל־פִּי הַבְּאֵר, הֵם מַמְתִּינִים לְרוֹעִים נוֹסָפִים שֶׁיָּבוֹאוּ, וְיַחַד יְגַלְּלוּ אֶת הָאֶבֶן.

בְּזֹמֶן שֶׁהֵם מְדַבְּרִים, מַגִּיעָה רָחֵל עִם צֹאן אָבִיהָ אֶל הַבְּאֵר. יַעֲקֹב מִמַּהֵר, וּבְכוֹחוֹת עַל־אֱנוֹשִׁיִּים גּוֹלֵל לְבַדּוֹ אֶת הָאֶבֶן מִפִּי הַבְּאֵר וּמַשְׁקֶה אֶת צֹאן דּוֹדוֹ. כְּשֶׁנּוֹדָע לָרָחֵל כִּי זֶהוּ יַעֲקֹב, בֶּן דּוֹדָתָהּ רִבְקָה, הִיא מְמַהֶרֶת לְבַשֵּׂר לְאָבִיהָ. לָבָן רָץ לְהַקְבִּיל אֶת פְּנֵי יַעֲקֹב וּמַזְמִינוֹ בְּחֹם לְהִתְאָרֵחַ בְּבֵיתוֹ. יַעֲקֹב מִתְיַשֵּׁב בְּבֵית לָבָן וְרוֹעֶה אֶת צֹאנוֹ. לְאַחַר חֹדֶשׁ יָמִים אוֹמֵר לָבָן כִּי הוּא מְבַקֵּשׁ לְשַׁלֵּם לְיַעֲקֹב שָׂכָר בְּגִין עֲבוֹדָתוֹ. יַעֲקֹב מְבַקֵּשׁ בִּשְׂכַר עֲבוֹדָה שֶׁל שֶׁבַע שָׁנִים, לָשֵׂאת לְאִשָּׁה אֶת בִּיתוֹ שֶׁל לָבָן. מִבֵּין הַשְּׁתַּיִם, לֵאָה וְרָחֵל, בּוֹחֵר יַעֲקֹב בְּרָחֵל.

יַעֲקֹב מְמַלֵּא אֶת חֶלְקוֹ בָּעִסְקָה, וּלְאַחַר שֶׁבַע שָׁנוֹת עֲבוֹדָה מְבַקֵּשׁ לָשֵׂאת אֶת רָחֵל לְאִשָּׁה. לָבָן עוֹרֵךְ חֲתֻנָּה גְּדוֹלָה, אַךְ מַרְמֶה אֶת יַעֲקֹב וּמַשִּׂיא לוֹ אֶת הַבַּת הַגְּדוֹלָה לֵאָה. כְּשֶׁמִּגְלֶה יַעֲקֹב אֶת הַתַּרְמִית, הוּא פֹּנֶה בְּכַעַס אֶל לָבָן וּמְבַקֵּשׁ הֶסְבֵּר. הַלָּה מְצַטַּדֵּק וּמַסְבִּיר כִּי אֵין מִנְהָג הַמָּקוֹם לְהַשִּׂיא אֶת הַבַּת הַצְּעִירָה לִפְנֵי הַבְּכִירָה. סוֹפוֹ שֶׁל דָּבָר הֵם מִסְכִּמִים כִּי יַעֲקֹב יִשָּׂא גַּם אֶת רָחֵל, לְאַלְתַּר, וּתְמוּרַת זֹאת יַעֲבֹד עוֹד שֶׁבַע שָׁנִים בְּבֵית לָבָן. ה' רוֹאֶה בְּצַעֲרָהּ שֶׁל לֵאָה שֶׁאֵינָהּ הָאֲהוּבָה עַל יַעֲקֹב, וּמְפַצֶּה אוֹתָהּ בִּפְרִי בִּטְנָהּ. לֵאָה יוֹלֶדֶת אַרְבָּעָה יְלָדִים: רְאוּבֵן, שִׁמְעוֹן, לֵוִי וִיהוּדָה.

רָחֵל מְקַנֵּאת בַּאֲחוֹתָהּ שֶׁזָּכְתָה לִילָדִים, וְהִיא מַפְנָה אֶת צַעֲרָהּ וְתִסְכָּלָה אֶל יַעֲקֹב בַּעֲלָהּ. הִיא מַצִּיעָה שֶׁיִּקַּח אֶת שִׁפְחָתָהּ בִּלְהָה, וְאוּלַי בִּלְדָתָהּ תָּבוֹא הַבְּרָכָה גַּם לְרָחֵל עַצְמָהּ. בִּלְהָה אָכֵן יוֹלֶדֶת שְׁנֵי בָּנִים לְיַעֲקֹב: דָּן וְנַפְתָּלִי. לֵאָה, שֶׁבֵּינְתַיִם פָּסְקָה אַף הִיא לָלֶדֶת, הוֹלֶכֶת בְּדַרְכָּהּ אֲחוֹתָהּ וּמוֹסֶרֶת אֶת שִׁפְחָתָהּ זִלְפָּה לְיַעֲקֹב. גַּם זִלְפָּה יוֹלֶדֶת שְׁנֵי יְלָדִים: גָּד וַאֲשֵׁר. דַּגְמָה לְמַעֲרֶכֶת הַיְחָסִים הַמְּרֻכָּבֶת בְּבֵית יַעֲקֹב, אָנוּ לוֹמְדִים מִן הַסִּפּוּר הַבָּא: רְאוּבֵן, בְּנָם הַבְּכוֹר שֶׁל יַעֲקֹב וְלֵאָה חוֹזֵר מִן הַשָּׂדֶה וּבְיָדָיו דּוּדָאִים. הוּא מֵבִיא אוֹתָם אֶל אִמּוֹ. רָחֵל רוֹאָה וְעֵינֶיהָ בְּלוֹת. הִיא פּוֹנָה לְלֵאָה וּמְבַקֶּשֶׁת מִן הַדּוּדָאִים. לֵאָה עוֹנָה בְּכַעַס: לֹא דַּי שֶׁלָּקַחְתְּ לִי אֶת בַּעֲלִי וְגַם תִּרְצִי אֶת דּוּדָאֵי בְּנִי?!... לְבַסּוֹף מְקַבֶּלֶת רָחֵל מִן הַדּוּדָאִים תְּמוּרַת הַבְטָחָה שֶׁיַּעֲקֹב יִהְיֶה עִם לֵאָה בְּפֶרֶק הַזְּמַן שֶׁהָיָה אָמוּר לִהְיוֹת עִם רָחֵל. לֵאָה אָכֵן נִפְקֶדֶת לְאַחַר לֶדֶת שְׁנֵי יְלָדִי שִׁפְחָתָהּ וְהִיא יוֹלֶדֶת עוֹד שְׁנֵי בָּנִים - יִשָּׂשכָר וּזְבוּלוּן, וְגַם בַּת אַחַת - דִּינָה. רָחֵל הַשְּׁבוּרָה כָּל כָּךְ מַרְבָּה בַּתְּפִלָּה. ה' שׁוֹמֵעַ לִתְפִלָּתָהּ, וְגַם הִיא זוֹכָה לִבֵּן - יוֹסֵף.

לְאַחַר לֶדֶת יוֹסֵף, כְּשֶׁמָּלְאוּ 14 שָׁנִים לִשְׁהוּתוֹ בְּחָרָן, מַחְלִיט יַעֲקֹב לָשׁוּב אֶל בֵּית אָבִיו. אוּלָם לָבָן שֶׁיּוֹדֵעַ כִּי מֵאָז בּוֹאוֹ שֶׁל יַעֲקֹב הִבְרִיכָה שׁוֹרָה בְּבֵיתוֹ וּבַעֲסָקָיו, מְבַקֵּשׁ מִיַּעֲקֹב לְהִשָּׁאֵר אֶצְלוֹ זְמַן נוֹסָף וְאַף מַצִּיעַ לְשַׁלֵּם עַל כָּךְ. יַעֲקֹב נַעֲנֶה לְהַפְצָרוֹתָיו שֶׁל לָבָן, אַךְ אוֹמֵר כִּי אֵינוֹ חָפֵץ בְּשָׂכָר וְהוּא מַעֲדִיף לַהֲנוֹת מִבִּרְכַת ה'. לְפִי הַהֶסְכֵּם הֶחָדָשׁ יַעֲקֹב יִקַּבֵּל אֶת כָּל הַכְּבָשִׂים וְהָעִזִּים שֶׁיִּוָּלְדוּ מֵעַתָּה וְעַל עוֹרָם סִימָנֵי טְלָאֵי אוֹ נְקֻדּוֹת חוּמוֹת. מוּבָן שֶׁה' מְבָרֵךְ אֶת יַעֲקֹב, וּבְנִגּוּד לְכָל הַסְּטָטִיסְטִיקוֹת שֶׁהָיוּ נְכוֹנוֹת עַד עַתָּה, הַצֹּאן מִתְמַלֵּא בַּכְּבָשִׂים וְעִזִּים הָעוֹנִים עַל הַתְּנָאִים שֶׁהֻסְכְּמוּ. כָּךְ הוֹפֵךְ יַעֲקֹב לְעָשִׁיר גָּדוֹל וּבַעַל נְכָסִים. חוֹלְפוֹת שֵׁשׁ שָׁנִים נוֹסָפוֹת. יַעֲקֹב שׁוֹמֵעַ אֶת בְּנֵי לָבָן מִתְלַחֲשִׁים כִּי כָּל עָשְׁרוֹ הִגִּיעַ מֵאֲבִיהֶם. גַּם אֶת פְּנֵי לָבָן הוּא רוֹאֶה שֶׁאֵינָם כְּתָמוֹל שִׁלְשׁוֹם. הוּא מֵבִין כִּי עָשְׁרוֹ הָרַב גּוֹרֵם לְקִנְאָה וּמַעֲכִיר אֶת הָאֲוִירָה. הוּא קוֹרֵא לִשְׁתֵּי נָשָׁיו, בְּנוֹת לָבָן, וּמְסַפֵּר לָהֶן עַל תְּחוּשׁוֹתָיו. הוּא גַּם מַזְכִּיר לָהֶן אֶת כָּל מַעֲלָלֵי אֲבִיהֶן, אֶת רַמָּאוּיוֹתָיו וּנְכָלָיו. עוֹד הוּא מְסַפֵּר לָהֶן עַל חֲלוֹם שֶׁבּוֹ נִגְלָה אֵלָיו מַלְאַךְ אֱלוֹקִים וּמְזָרְזוֹ לַחֲזֹר לְבֵיתוֹ. רָחֵל וְלֵאָה עוֹנוֹת פֶּה אֶחָד, כִּי גַּם הֵן מַרְגִּישׁוֹת זָרוּת וּמְרֻמּוֹת בְּבֵית אֲבִיהֶן, וְהֵן מְקַבְּלוֹת אֶת הַחְלָטָתוֹ שֶׁקִּבֵּל עַל־פִּי הַצַּו הָאֱלוֹקִי.

יַעֲקֹב לוֹקֵחַ אֶת נָשָׁיו, יְלָדָיו וְכָל רְכוּשׁוֹ וְיוֹצֵא בַּחֲשַׁאי מֵחָרָן לַחֲזֹר אַרְצָה אֶל אָבִיו יִצְחָק. לְאַחַר שְׁלוֹשָׁה יָמִים שׁוֹמֵעַ לָבָן עַל עֲזִיבַת יַעֲקֹב וּמִשְׁפַּחְתּוֹ. הוּא לוֹקֵחַ אֶת בָּנָיו אִתּוֹ, וְיוֹצֵא לְרִדְפָּ אַחֲרֵי יַעֲקֹב. בַּלַּיְלָה, בָּא אֱלֹקִים אֶל לָבָן בַּחֲלוֹם, וּמַתְרֶה בּוֹ לְבַל יִפְגַּע בְּיַעֲקֹב. בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי 'לִיצִיאַת חָרָן' מַדְבִּיק לָבָן אֶת מַחֲנֵה יַעֲקֹב עַל הַר הַגִּלְעָד. הוּא פָּנָה לְיַעֲקֹב בִּטְעָנוֹת קָשׁוֹת עַל כָּךְ שֶׁבָּחַר לִבְרֹחַ בְּלִי לְהוֹדִיעוֹ, וְלִקַּח אֶת בְּנוֹתָיו וּנְכָדָיו מִבְּלִי לְאַפְשֵׁר לוֹ לְפָחוֹת לְהִפָּרֵד מֵהֶם. לָבָן גַּם טוֹעֵן שֶׁהַפְּסָלִים שֶׁלּוֹ נִגְנְבוּ, וְהוּא חוֹשֵׁד שִׂידּוֹ שֶׁל יַעֲקֹב בְּכָךְ.

יַעֲקֹב מַסְבִּיר לְלָבָן כִּי עָזַב בַּחֲשַׁאי מֵחֲשָׁשׁ שֶׁמָּא יִנָּסֶה לִמְנֹעַ אֶת הַלֵּיכַת בְּנוֹתָיו. בַּאֲשֶׁר לַפְּסָלִים, יַעֲקֹב מַכְחִישׁ מִכֹּל וָכֹל, שֶׁכֵּן אֵינוֹ יוֹדֵעַ שֶׁרָחֵל אָכֵן הֶעֱלִימָה אֶת אֱלִילֵי אָבִיהָ. הוּא מַצִּיעַ לְלָבָן לַעֲרֹךְ חִפּוּשׂ. לָבָן עוֹבֵר מֵאֹהֶל לְאֹהֶל וּמְחַפֵּשׂ. כַּאֲשֶׁר מַגִּיעַ לְאֹהֶל רָחֵל, הוּא מוֹצֵא אוֹתָהּ יוֹשֶׁבֶת עַל מוֹשַׁב כַּר־הַגְּמָל. רָחֵל מִתְנַצֶּלֶת שֶׁאֵינָהּ יְכוֹלָה לָקוּם כִּי אֵינָהּ חָשָׁה בְּטוֹב. לָבָן מְחַפֵּשׂ בְּכָל הָאֹהֶל אַךְ כַּמּוּבָן לֹא בַּכַּר־הַגְּמָל, שָׁם הֵם נִמְצָאִים. לְאַחַר הַחִפּוּשׂ הַמְּבִישׁ, לֹא יָכוֹל עוֹד יַעֲקֹב לְהַבְלִיג וְהוּא פָּנָה אֶל לָבָן בְּמִלִּים קָשׁוֹת. הוּא מְגוֹלֵל אֶת כָּל הַמַּעֲלָלִים שֶׁלָּבָן הִפְעִיל נֶגְדּוֹ בְּמַהֲלַךְ הַשָּׁנִים, וּלְעֻמַּת זֹאת אֶת כָּל מְסִירוּתוֹ שֶׁלּוֹ וּתְרוּמָתוֹ לְעָשְׁרוֹ וְהַצְלָחָתוֹ שֶׁל לָבָן.

סוֹפוֹ־שֶׁל־דָּבָר, לָבָן מַצִּיעַ לִכְרוֹת בְּרִית, וְאָכֵן הֵם מְקִימִים גַּלְעֵד מֵאֲבָנִים, אוֹת לַבְּרִית שֶׁבֵּנֵיהֶם. לְבֵן שָׁב לְבֵיתוֹ. גַּם יַעֲקֹב יוֹצֵא לְהַמְשִׁיךְ בְּמַסָּעוֹ הַבַּיְתָה. בַּדֶּרֶךְ הוּא פּוֹגֵשׁ מַלְאָכִים שֶׁבָּאוּ לְלַוּוֹתוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. לְמָקוֹם הַמִּפְגָּשׁ הַמְיֻחָד, הוּא קוֹרֵא 'מַחֲנַיִם'. (מִדְרָשׁ רַבָּה)

כָּל אֶחָד מִשְּׁלֹשֶׁת הָאָבוֹת כָּרַת בְּרִית אַחַת עִם אֶחָד מֵחֲשׁוּבֵי הַגּוֹיִים שֶׁאִתּוֹ בָּא בְּמַגָּע. אַבְרָהָם וְיִצְחָק כָּרְתוּ שְׁנֵיהֶם בְּרִית עִם פְּלִשְׁתִּים, וְיַעֲקֹב כָּרַת בְּרִית עִם לָבָן. שְׁלוֹשׁ הַבְּרִיתוֹת בָּאוּ בְּעִקְבוֹת תְּקוּפָה בָּהּ הִתְגּוֹרֵר אוֹתוֹ הָאָב אֵצֶל אוֹתוֹ הַגּוֹי. שֶׁהוּת זוֹ יָצְרָה קֶשֶׁר חִיּוּבִי שֶׁהֵבִיא לְהַעֲצָמַת הָאָבוֹת, אַךְ יַחַד עִם זֹאת הִיא יָצְרָה חִכּוּכִים וּוִכּוּחִים שֶׁהֵבִיאוּ לְחִדּוּד הַהַבְדָּלָה בֵּין יִשְׂרָאֵל לָעַמִּים. בְּסוֹפָהּ שֶׁל תְּקוּפַת הַמְּגוּרִים בַּנֶּגֶב, נִכְרְתָה בְּרִית בֵּין הָאָבוֹת לְבֵין הַנָּכְרִי שֶׁאֵרַח אוֹתָם. מַטָּרָתָהּ שֶׁל הַבְּרִית הָיְתָה לְשַׁמֵּר אֶת מָה שֶׁהִרְוִיחַ כָּל אֶחָד מִן הָאָבוֹת מִיְּחָסָיו עִם הַמְּאֻרָח, וְיַחַד עִם זֹאת, לְהַסְדִּיר אֶת הַיְּחָסִים כָּךְ שֶׁהַחִכּוּכִים שֶׁהָיוּ, לֹא יַהְפְּכוּ לְאֵיבָה וּלְיַחֲסֵי מִלְחָמָה. תּוֹפָעָה זוֹ שֶׁל הַבְּרִיתוֹת נוֹבַעַת מִמַּעֲמַד אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב כְּ'אָבוֹת'. שֶׁהֲרֵי בְּרֶדֶךְ כְּלָל אֵין תּוֹעֶלֶת רַבָּה לִכְרוֹת בְּרִית לְדוֹרוֹת עִם מִשְׁפָּחָה מְסֻיֶּמֶת כְּלִשְׁהִיא. בְּרִית נִצֶּרֶכֶת רַק מִתּוֹךְ הֶבְנָה שֶׁאוֹתָם אֲנָשִׁים יְחִידִים עֲתִידִים לְהָקִים אֻמָּה גְּדוֹלָה. (הָרַב יוֹאֵב אוּרִיאֵל)

סִיפּוּר בְּהַמְשָׁכִים
"ברית מטלטלת" חלק ב.

קִיצוּר: הַשִּׁמְחָה עַל הַלֵּדָת הַבֵּן הָיְתָה מְהוּלָה בְּדִאְגָה. אֲבִי הַבֵּן, יָנִי (יַעֲקֹב) קְרִיצֶ'בְּסְקִי, שִׁמֵּשׁ מְנַהֵל בָּכִיר שֶׁל רֶשֶׁת מִפְעֲלֵי טֶקְסְטִיל בְּטַשְׁקֶנְט שֶׁבְּאוּזְבֶּקִיסְטָאן. הַיָּמִים יְמֵי הַשִּׁלְטוֹן הַקּוֹמוּנִיסְטִי שֶׁרָדַף אֶת הַדָּת. אֵיךְ יוּכַל אָדָם בָּכִיר כְּמוֹתוֹ לְמוּל אֶת בְּנוֹ? יָנִי נוֹלַד לְהוֹרִים חֲסִידִים. סְרוּבּוֹ שֶׁל אָבִיו לַעֲבֹד בְּשַׁבָּת גָּזַר עַל הַמִּשְׁפָּחָה חַיֵּי עֹנִי וּמַחְסוֹר. בְּשֶׁל מִשְׁרָתוֹ הַבְּכִירָה הָיָה יָנִי נָתוּן לְמַעֲקָב מָתְמִיד שֶׁל הַשִּׁלְטוֹנוֹת, אַךְ הוּא הִכִּיר רַבִּים מֵאַנְשֵׁי הַשִּׁלְטוֹן, וְיָדַע כֵּיצַד לַחְמֹק מִידֵיהֶם פַּעַם אַחַר פַּעַם, בְּעֶזְרַת שֹׂחַד נָדִיב וְהַרְבֵּה וּוֹדְקָה יְקָרָה. <u>הַמְשֵׁךְ:</u> אַחֲרָיו בָּאוּ שְׁלִישִׁי וּרְבִיעִי וְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִזֵּג לִשְׁפִּיגֶל עוֹד כּוֹס, עַד שֶׁזֶּה כְּבָר הָיָה שָׁתוּי לְגַמְרֵי. בְּשָׁלָב זֶה הָיָה יָנִי בָּטוּחַ כִּי דַּעְתּוֹ שֶׁל שְׁפִּיגֶל אֵינָהּ נְתוּנָה לַנַּעֲשֶׂה, וְכִי כְּבָר אֶפְשָׁר לַעֲרֹךְ אֶת בְּרִית-הַמִּילָה. לְיֶתֶר בִּטָּחוֹן הִקִּיפוּ עֶשְׂרָה חֲסִידִים אֶת הַמּוֹהֵל וְהַתִּינוֹק, וְהָרַב שִׁמְעָיָה מֶרִינוֹבְסְקִי, שֶׁשִּׁמֵּשׁ רַבָּם שֶׁל חֲסִידֵי חַבַּ"ד, נִתְכַּבֵּד לִהְיוֹת הַסַּנְדָּק. הַבְּרִית נֶעֶרְכָה בְּמִהִירוּת, וְהַתִּינוֹק, שֶׁנִּקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל מַתִּתְיָהוּ, עַל שֵׁם מְרָיִם נַס הַמֶּרֶד בְּגִזְרוֹת הַיְוָנִים, הֻחְזַר לְיַדֵי אִמּוֹ. הַחֲגִיגָה נִמְשְׁכָה לְיַד שֻׁלְחָנוֹת עֲרוּכִים. פִּתְאוֹם הִתְעוֹרֵר שְׁפִּיגֶל וְשָׁאַל: "מֵיהוּ הַיְּהוּדִי הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה?". כַּנָּתָּן הָיְתָה לָרַב מֶרִינוֹבְסְקִי, שֶׁזְּקֵנוֹ הַלָּבָן וּפָנָיו הָעֲדִינוֹת שָׁוּוּ לוֹ הֲדָרַת-פָּנִים מְיֻחֶדֶת. הַכֹּל נֶחְרְדוּ. הַאִם הִבְחִין בַּנַּעֲשֶׂה? כְּדֵי לְהַסִּיחַ אֶת דַּעְתּוֹ הִסְבִּירוּ כִּי מְקֻבָּל לְהָבִיא לִשְׂמְחָה צַדִּיק, שֶׁיְּחַזֵּק אֶת הַיֶּלֶד וִיבָרְכוֹ... שְׁפִּיגֶל הִתְעַקֵּשׁ: "אֲנִי רוֹצֶה לִנְשֹׁק אֶת יָדוֹ שֶׁל הָאִישׁ הַזֶּה". הָרַב מֶרִינוֹבְסְקִי נִגַּשׁ אֵלָיו, חִזֵּר לְגַמְרֵי, וּשְׁפִּיגֶל רָכַן בְּהַכְנָעָה וְנָשַׁק אֶת יָדוֹ. הַיָּמִים הַבָּאִים הָיוּ מְלֻוִּים חֲשָׁשׁ כָּבֵד. אִישׁ לֹא יָדַע אִם שְׁפִּיגֶל הִבְחִין בְּנַעֲשֶׂה, אִם דִּוַּח עַל כָּךְ לַשִּׁלְטוֹנוֹת, וְאִם מְרַחֶפֶת סַכָּנָה מֵעַל רֹאשָׁם שֶׁל יָנִי, הָרַב מֶרִינוֹבְסְקִי וְהַקְּהִלָּה כֻּלָּהּ. יָנִי הֶחְלִיט לְגַשֵּׁשׁ בְּזְהִירוּת. הוּא לָקַח עִמּוֹ מִצְרָכֵי מָזוֹן מְשֻׁבָּחִים, שֶׁנּוֹעֲדוּ לְשַׁחֵד אֶת מִי שֶׁצָּרִיךְ, וְנִגַּשׁ אֶל מִשְׂרָדוֹ שֶׁל שְׁפִּיגֶל. לְתַדְהֵמָתוֹ מָצָא אֶת דֶּלֶת מִשְׂרָדוֹ סְגוּרָה, וְהַשֶּׁלֶט שֶׁעָלֶיהָ, הַנּוֹשֵׂא אֶת שְׁמוֹ וְתַפְקִידוֹ, חָסֵר. בְּרוֹסְיָה זֶה הָיָה סִימָן לֹא-טוֹב, שֶׁכֵּן מַשְׁמָעוּת הַדָּבָר שֶׁהִיּוֹשֵׁב בַּמִּשְׂרָד נִשְׁלַח לְמַאסָר. יָנִי נֶחְרַד. אִם שְׁפִּיגֶל הָאֲשִׁים עַל הִשְׁתַּתְּפוּתוֹ בִּבְרִית-מִילָה, הֲרֵי שֶׁהוּא וּמִשְׁפַּחְתּוֹ הַבָּאִים בַּתּוֹר. מִבֹּהַל הֵחֵל לַחְקֹר אֶת פֶּשַׁע הֵעֲדְרוּתוֹ שֶׁל שְׁפִּיגֶל, אַךְ נֶאֱמַר לוֹ כִּי הוּא פָּרַשׁ מִתַּפְקִידוֹ מִפְּנֵי סִבּוֹת בְּרִיאוּתִיּוֹת. יָנִי נִרְגַּע. עִם זֶה, פָּנָה אֶל בֵּיתוֹ שֶׁל שְׁפִּיגֶל כְּדֵי לְשׂוֹחֵחַ עִמּוֹ. מָצָא אֶת שְׁפִּיגֶל בָּרִיא לְגַמְרֵי. "לָמָּה פָּרַשְׁתָּ?", שָׁאַל יָנִי, וּתְשׁוּבָתוֹ שֶׁל שְׁפִּיגֶל הַמְּמָה אוֹתוֹ: "בִּהְיוֹתִי אֲצֻלְךָ נוֹכַחְתִּי בְּגֹדֶל הַהַקְרָבָה שֶׁהֱיִיתֶם מוּכָנִים לָהּ בַּעֲבוּר עֲרֵיכַת הַבְּרִית לִבְנְכֶם. מִסְּרוּת-נֶפֶשׁ זוֹ וּתְחוּשַׁת הַחֲמִימוּת שֶׁשָּׂרְתָה בֵּינֵיכֶם נָגְעוּ לִלְבִּי עַד מְאוֹד. הֶחְלַטְתִּי כִּי מוּטָב לִי לַעֲזֹב אֶת הַמִּשְׂרָה הָרָמָה כְּדֵי לַחְזֹר וּלְחִיּוּת כִּיהוּדִי"... סוף!

פינת ההלכות
ע"פ ילקוט יוסף כרך ה.

"הנאה השווה לכל נפש" (סימן תקיא)

ד. מֻתָּר לְעַשֵּׁן סִיגָרִיּוֹת בְּיוֹם טוֹב, וְאַף עַל פִּי שֶׁיִּשְׁתָּנֶם אַחֲרוֹנִים שֶׁאוֹסְרִים, מִפְּנֵי שֶׁמְּדַמִּים אוֹתוֹ לַמַּגָּר שֶׁאֵינוֹ שָׁוֶה "לַכֹּל" נֶפֶשׁ, פָּשַׁט הַמִּנְהָג לְהַתִּיר. וּבִפְרָט בַּזְּמַן הָאַחֲרוֹן שֶׁהָעֹשֶׁן נָפוּץ מְאֹד, וְאִם לֹא יֵעָשֵׂן יִהְיֶה לוֹ צַעַר מֻחְלָט. וּמִכָּל מָקוֹם אָדָם שֶׁאֵינוֹ רָגִיל כָּל כָּךְ בְּעִשּׁוּן וְאֵין לוֹ צַעַר בִּמְנִיעָתוֹ, וּמְכַבְּדִים אוֹתוֹ בְּסִיגָרִיָּה בְּיוֹם טוֹב, אוֹ שֶׁרוֹצֶה לְעַשֵּׁן לְשֵׁם תַּעֲנוּג בְּעָלְמָא, נָכוֹן שֶׁיִּמְנַע מִלְּעַשֵּׁן בְּיוֹם טוֹב. וְתֵבֵא עָלָיו בְּרָכַת טוֹב. וְכָל זֶה מִצַּד דִּין יוֹם טוֹב, אֲבָל לְגַבֵּי עֶצֶם הָעִשּׁוּן, דַּעַת הָרוֹפְאִים בִּזְמַנֵּינוּ שֶׁהָעִשּׁוּן גּוֹרֵם לַחֲלָאִים רַבִּים הַמְסַכְּנִים אֶת בְּרִיאוּת הָאָדָם, וְשׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחַק מִזֶּה. [וכמ"ש בשו"ת השבי"ט ח"ג (דף קלד ע"ב). וע"ע בשו"ת אִגְרוֹת מֹשֶׁה (חיו"ד ח"ב סי' מט). (וְיֵשׁ לְהַזְהֵר בְּעִשּׁוּן הַסִּיגָרִיּוֹת בְּכָל הַפְּרָטִים שֶׁבְּסָעִיף טו). וּרְאֵה בְּשו"ת יְבִיעַ אֹמֶר חֵלֶק ה' חאו"ח סי' לט. וּבַהֲלִיכוֹת עוֹלָם ח"ב עַמּוּד טו. וּבחזו"ע עַל יו"ט עַמּ' מד].

ה. יֵשׁ לְהַתִּיר לְעַשֵּׁן סִיגָרִיּוֹת בְּיוֹם טוֹב גַּם כְּשֶׁמַּדְפָּסוֹת עֲלֵיהֶם אוֹתִיּוֹת שׁוֹנוֹת. וְאַף עַל פִּי שֶׁהוּא מוֹחֵק אֶת הָאוֹתִיּוֹת בְּעֵת שֶׁמְּעַשֵּׁן בְּמָקוֹם הָאוֹתִיּוֹת וְהָאוֹתִיּוֹת נִשְׂרָפוֹת עַל יְדֵי כָּךְ. [שם].

עורך ומגיש: שלום ע.
ניתן לקבל את העלון לאימייל: avodat.asem@gmail.com